

Instytut Pamięci Narodowej - Warszawa

<https://warszawa.ipn.gov.pl/waw/aktualnosci/44459,Niezrealizowane-projekty-dwudziestolecie-miedzywojenne-wyklad-w-ramach-seminariu.html>
19.04.2024, 21:26

„Niezrealizowane projekty: dwudziestolecie międzywojenne” - wykład w ramach seminarium „Spacerkiem po Warszawie”. Miasto, którego już nie ma - Warszawa, 21 grudnia 2017

Dwunasta edycja wykładów prezentujących różnorodność stylistyczną architektury Warszawy na przestrzeni XIX i XXI w. Tym razem ideą przewodnią będzie historia miasta, którego nie ma. Przyjrzymy się obiektom oraz założeniom architektonicznym i urbanistycznym (gmachy użyteczności publicznej, obiekty przemysłowe, architektura sportowa i rekreacyjna, architektura mieszkaniowa, obiekty kultu, ulice i place), które z różnych przyczyn, nigdy nie zostały zrealizowane (lub też odrzucono ich wersje alternatywne), zostały zniszczone lub nie zostały odbudowane – od drugiej połowy XIX w., przez wojnę i lata Polski Ludowej, aż po czasy współczesne. Zaprezentujemy miejsca zniszczone przez zaborców i okupantów (po Powstaniu Styczniowym i w czasie II wojny światowej: podczas wojny obronnej 1939 r., w czasie wyburzania terenów getta, czy też po wybuchu Powstania Warszawskiego). Część spośród prezentowanych budynków przestała istnieć w czasach pokoju – zostały rozebrane ze względów politycznych i ideologicznych bądź też komercyjnych, zwalniając miejsce pod nową zabudowę.

Seminarium adresowane jest do przewodników miejskich, nauczycieli historii, języka polskiego, wiedzy o społeczeństwie, studentów kierunków humanistycznych oraz uczniów szkół ponadgimnazjalnych, z możliwością wykorzystania podczas egzaminu maturalnego z języka polskiego w nowej formule, sprawdzającej umiejętność analizy i interpretacji różnorodnych tekstów kultury, np. z architektury. Proponujemy siedem spotkań w cyklu

comiesięcznym odbywających się od października 2017 r. Udział w seminarium – jako formie doskonalenia zawodowego – może zostać potwierdzony pisemnie.

W czwartek 21 grudnia 2017 odbyło się spotkanie pt. **Niezrealizowane projekty: dwudziestolecie międzywojenne.**

1. Plan Wielkiej Warszawy (1916)
2. Żoliborz i Bielany – przykładowe koncepcje urbanistyczne dla nowych dzielnic (1920–1925)
3. Miasto-ogród Czerniaków – okolnice i osady O. Sosnowskiego (1924)
4. Plac Saski/plac Piłsudskiego – konkursy w latach 1926–1935
5. Dzielnica wystawowa na Saskiej Kępie – projekty konkursowe i studialne z lat 1925–1938
6. Gmach Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego – projekty konkursowe (1925)
7. Muzeum Narodowe – projekty konkursowe (1925)
8. Archiwum Państwowe – projekt Cz. Przybylskiego (1925)
9. Przebudowa Zamku Królewskiego i jego otoczenia – projekty z lat 1927–1937
10. Dworzec Główny projekty konkursowe (1929)
11. Dworzec Główny – niezrealizowane elementy projektu Cz. Przybylskiego z 1931
12. Zagospodarowanie Alej Jerozolimskich między Dworcem Pocztowym a Dworcem Głównym – koncepcje z lat 30.
13. Gmach BGK – projekty konkursowe (1928) i projekty rozbudowy (1935)
14. Dom Funduszu Kwaterunku Wojskowego przy Krakowskim Przedmieściu – konkursowy projekt B. Pniewskiego (1933)
15. Projekt rozbudowy gmachu Ministerstwa Komunikacji autorstwa R. Świerczyński (1934)
16. Gmach Polskiego Radia – projekty konkursowe (1938)
17. Dzielnica reprezentacyjna na Polu Mokotowskim – J. Chmielewski i B. Pniewski (1938)
18. Świątynia Opatrzności Bożej – projekty konkursowe i pokonkursowe (1930–1939)
19. Port Lotniczy na Goławiu – konkursowe projekty Z. Czecha i J. Kieszkowskiego (1938)

Kolejne spotkania:

- Niezrealizowane projekty: lata 1945–1989 (część 1) – 2018

- Niezrealizowane projekty: lata 1945–1989 (część 2)
- Niezrealizowane projekty: po roku 1989 (część 1)
- Niezrealizowane projekty: po roku 1989 (część 2)

Wykład:

Jarosław Zieliński, historyk architektury i jeden z najbardziej cenionych współczesnych warsavianistów, autor m.in. wielotomowego Atlasu dawnej architektury ulic i placów Warszawy, albumu Warszawa zburzona i odbudowana, monografii Realizm socjalistyczny w Warszawie. Urbanistyka i architektura, przewodników historycznych i albumów fotograficznych po stołecznych dzielnicach, a także szeregu artykułów dotyczących historii i dziedzictwa Warszawy publikowanych m.in. na łamach „Stolicy” i „Spotkań z Zabytkami”. Ostatnio wydał [Pałac Kultury i Nauki](#), Złota 44 i inne warszawskie niebotyki oraz wspólnie z Jerzym S. Majewskim Spacerownik po żydowskiej Warszawie.

Miejsce spotkań:

Centrum Edukacyjne IPN im. Janusza Kurtyki „Przystanek Historia”, ul. Marszałkowska 21/25, Warszawa

Koordynator projektu:

Sławomir Stępień, tel. (22) 860-70-50, slawomir.stepien@ipn.gov.pl